

Enskild motion

Motion till riksdagen 2016/17:892

av **Berit Högman m.fl. (S)**

Infrastruktur

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att i infrastrukturplaneringen studera förutsättningarna för kraftfulla investeringar i väg och järnväg och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om vikten av att genom vägslitageavgift främja den svenska åkerinäringen och en mer miljövänlig fordonsflotta och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att i infrastrukturplaneringen studera förutsättningarna för upprustningar av E18 och tillkännager detta för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att i infrastrukturplaneringen studera förutsättningarna för att prioritera satsningar på tågförbindelsen Oslo–Stockholm och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Infrastruktur innebär en sammanhållande länk mellan människor och är grunden för ett modernt samhälle. Därför är det av största vikt att både Värmland och Sverige får en fungerande infrastruktur där tågen ska gå i tid, där människor lätt kan ta sig till jobbet

och där näringslivet på ett enkelt sätt kan transportera gods genom Sverige och ut till andra länder. För att detta ska bli verklighet bör regeringen investera kraftfullt i järnväg, kollektivtrafik och vägar. Det skapar fler jobb i Sverige.

Sverige har stark exportindustri och många kunskapsintensiva företag. Många pendlar till jobbet varje dag och avstånden är ibland långa. För Värmland är det oerhört viktigt att järnvägen rustas upp och att investeringar sker på E18 mellan Stockholm och Oslo. Sveriges och Norges huvudstäder tillhör några av Europas mest expansiva områden. Men trots vår närhet leder bristen på samarbete mellan länderna till stora tillväxtförluster.

Resandet mellan länderna ökar och behovet av nya effektiva och hållbara transportnät över de nordiska gränserna är stora, både för person- och godstrafik. Runt 1,2 miljoner flygresor görs mellan Oslo och Stockholm varje år. För en hållbar grön framtid måste järnvägen utvecklas till ett alternativ till flyget. För snart ett år sedan startade SJ snabbtågsförbindelse mellan huvudstäderna vilket är bra, men tiden behöver kortas ner än mer. En rapport från analysföretaget Urbanet som togs fram 2010 visar att höghastighetståg som sänker restiden mellan de nordiska huvudstäderna till lite drygt tre timmar har potential att slå ut flygtrafiken helt. En KTH-rapport från 2011 slår fast att restiden mellan städer är den i särklass viktigaste faktorn i resenärens val mellan tåg och flyg.

Tung trafik och cabotage

Sverige är i behov av stora upprustningar när det gäller både väg och järnväg. Det bristande vägunderhållet medför enligt forskningsstudier från Skogsforsk att skogsindustrin förlorar uppemot en miljard på vägarnas bristande bärighet. Enligt Trafikverket beräknas lastbilstrafiken öka än mer vilket kommer skapa mycket trängsel på vägarna och ge en kraftigt ökande klimatpåverkan och större olycksrisker.

Den tunga trafiken på väg beräknas öka med 35 procent i Sverige. Motsvarande ökning i Värmland är 24 procent. Därför är det av största vikt att infrastrukturen prioriteras både för att möta näringslivets krav och för ökad trafiksäkerhet. För att finansiera kommande infrastruktursatsningar är det positivt att regeringen fortsätter utreda en

vägslitageavgift. Viktigt i framtagandet av en sådan reform är att i förslaget även ta fram åtgärder som gynnar en bättre miljö. Det kan handla om lägre avgift för mer klimatneutrala lastbilar, något som snabbar på förnyelsen av lastbilsflottan.

Sammantaget kan en vägslitageavgift vara en effektiv åtgärd för att främja den seriösa åkerinäringen. Det är positivt att regeringen har vidtagit flera åtgärder mot cabotage, det vill säga att utländska lastbilsföretag olagligt utnyttjar EU-regler och kör transporter illegalt på de svenska vägarna. Något som riskerar inte bara svenska arbetstillfällen utan också trafiksäkerheten. Regeringen bör överväga fler åtgärder mot illegal cabotagetrafik och stå upp för en seriös åkerinäring. Det är en grundläggande del i den svenska modellen och något som i allra högsta grad gynnar värmlänningar och värmländskt näringsliv.

E18

De nationella vägarna har mycket stor betydelse för Värmlands förbindelser med såväl angränsande regioner som med storstadsregionerna Stockholm, Göteborg och Oslo. E18 förbinder södra Värmland med Örebro och Oslo. Vid riksgränsen mot Norge passerade år 2010 cirka 6 200 fordon per årsmedeldygn. Mot Örebro förbi Kristinehamn uppgick motsvarande till 12 700 fordon.

Trafikverket har tagit fram prognoser för hur gods- och persontransporterna förväntas öka från år 2010 till år 2030. Det totala personresandet i Sverige beräknas öka med 29 procent, fördelat på personbil 34 procent, tåg 27 procent, flyg 16 procent och buss 5 procent. För Värmlands del förväntas personbilstrafiken öka med 19 procent.

Värmland måste ha en välfungerande infrastruktur som gör det möjligt att snabbt färdas inom länet till ett arbete. Ska våra företag utvecklas och växa måste det enkelt kunna gå att ta sig till och från Värmland. Kraven på en utbyggnad av E18 genom länet är stora. Att det inte har gjorts tillräckligt med åtgärder på E18 har lett till att avsnittet Örebro–Oslo har försvunnit ur EU:s så kallade TEN-nätverk. Då har man inte längre rätt att söka bidrag därifrån vid utbyggnader. Nu pågår vägbygget mellan Björkås–Skutberget vilket är efterlängtat. Men det finns fler flaskhalsar som behöver åtgärdas, bland annat sträckan Valnäs–Töcksfors som i dagsläget enbart är en vanlig landsväg.

Det behövs även ett utökat samarbete med vårt grannland då Sverige och Norge under många år gått i otakt på infrastruktursidan. Regeringen bör därför se till att det framtida infrastruktursatsningar sker med bättre samverkan.

Tågtrafik

Karlstad tillhör de stationer med mest tågförseningar i hela landet. Framför allt är det Värmlandsbanan som är lite av ett sorgebarn där förseningar hör till vardagen på grund av bristande kapacitet. Det är bra att det nu blir fler mötespunkter men fler satsningar behövs för att få till en fungerande tågtrafik.

På senare tid har SJ utökat sina turer mellan Stockholm och Oslo vilket resulterat i att allt fler väljer tåget. 150 000 resenärer har åkt sträckan det första halvåret, vilket innebär att dubbelt så många resenärer än vad SJ hade beräknat.

Samtidigt är förseningarna ett faktum och flera intressenter som Handelskammaren i Värmland har deklarerat att förseningar bidrar till osäkerhet och stora kostnader för företag då de inte vet om tåget kommer i tid och att personal hinner till planerade möten. Även den norska arbetsmarknaden är beroende av att människor arbetspendlar över gränsen för att säkra tillgången på kompetens. Cirka 25 000 boende arbetspendlar idag från Sverige till Norge. Det är fler än som exempelvis arbetspendlar från Sverige till Danmark. De regionala arbetsmarknaderna kan genom investeringar i bättre infrastruktur få möjlighet att växa. Arbetspendling med längre geografiska avstånd blir möjlig när restiden minskar.

Handelsutbytet mellan Sverige och Norge har en lång och stark tradition och båda länderna är beroende av att relationen långsiktigt fortsätter att utvecklas och förstärks. Norge är tillsammans med Tyskland Sveriges största exportland. Vi exporterar mer till Norge än till Kina, Ryssland, Brasilien och Indien tillsammans. Konjunkturerna gör svängningar över tiden och länderna behöver varandra även som förstärkning för att jämna ut upp- och nedgångar.

En driftsäker och snabb järnväg med en restid mellan huvudstäderna på högst tre timmar är alltså av nationellt intresse för såväl Norge som Sverige. Därför bör regeringen vidta åtgärder för att få till en snabbare och driftsäker järnvägsförbindelse på sträckan Oslo–Karlstad–Örebro–Stockholm. Ett sådant initiativ och samarbete över gränsen skulle kunna ge stora synergieffekter för alla parter och dessutom fördjupa arbetet med en gränslös arbetsmarknad. En utbyggd gemensam infrastruktur bidrar också till att konkurrera med flyget och lösa klimatutmaningarna samt ökar också möjligheterna för företag att exportera och nå nya marknader.

Berit Högman (S)

Gunilla Svantorp (S)

Mikael Dahlqvist (S)

Jonas Gunnarsson (S)